

Puumalan kunnan YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN -PERUSTELUT

SISÄLLYSLUETTELO

YLEISET MÄÄRÄYKSET	3
1 §: MÄÄRÄYSTEN TAVOITTEET	3
2 §: MÄÄRÄYSTEN ANTAMINEN JA VALVONTA	3
3 §: MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMINEN JA SUHDE MUIHIN MÄÄRÄYKSIIN	3
4 §: PAIKALLISET OLOSUHTEET JA MÄÄRITELMÄT	4
4.1 §: Muut määritelmät	5
VESISTÖJEN JA POHJAVESIEN SUOJELU	5
5 §: LUMEN VASTAANOTTOPAIKAT	5
6 §: TILAPÄISSÄ TYÖKOhteissa SYNTYVIEN TYÖMAAVESIEN KÄSITTELY JA JOHTAMINEN	5
7 §: MAALÄMPÖJÄRJESTELMIEN RAKENTAMINEN	5
8 §: AJONEUVOJEN, VENEIDEN JA KONEIDEN SEKÄ MATTOJEN YM. PESU	6
JÄTEVESIEN KÄSITTELY	6
9 §: VIEMÄRIIN JOHDETTAVAT JÄTEVEDET	7
10 §: TALOUSJÄTEVESIEN PUHDISTUSVAATIMUKSET	7
11 §: JÄTEVESIEN JOHTAMINEN POHJAVESIALUEELLA	7
12 §: VÄHÄISTEN JÄTEVESIEN JOHTAMINEN	7
13 §: VESIKÄYMÄLÄN RAKENTAMINEN SAARISSA TAI VASTAAVISSA KOhteissa	8
14 §: OHJEELLINEN JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN SIOITTAMINEN	8
15 §: JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN SUUNNITTELU	8
16 §: KUULEMINEN JÄTEVESIEN KÄSITTELYSSÄ	9
17 §: JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN HUOLTO	9
18 §: KUIVAKÄYMÄLÄN SIOITUS JA HOITO	9
MAATALOUS.....	10
19 §: MAITOHUONEIDEN JA ELÄINTILOJEN PESUVEDET	10
20 §: OMATOIMISESTI KÄSITELLYN JÄTEVESILIETTEEN HYÖDYNTÄMINEN MAATALOUDESSA	10
21 §: LANNAN JA LANNOITTEIDEN LEVITYS	10
22 §: KASVINSUOJELUAINEIDEN KÄYTTÖ	11
23 §: ELÄINTEN ULKOTARHOJEN YM. SIOITTAMINEN JA LAIDUNTAMINEN	11
MELUN JA TÄRINÄN TORJUNTA.....	11
24 §: TIEDOTTAMIS- JA NEUVOTTELUVELVOLLISUUS	11
25 §: TOIMINNOT, JOIHIN EI SOVELLETA YSL 118 §: N MUKAISTA MELUILMOITUSTA	11
26 §: ERITYISEN HÄIRITSEVÄÄ MELUA AIHEUTTAVAT TILAPÄISET HUOLTO- JA RAKENNUSTYÖT	12
27 §: YLEISÖTILAISUUDET JA ÄÄNENTOISTOLAITTEIDEN KÄYTTÖ	12
28 §: TILAPÄINEN LOUHINTA JA MURSKAUS	13
ILMANSUOJELU	13

29 §: HAJU- JA SAVUKAASUPÄÄSTÖT	13
30 §: RAKENNUS- JA PURKUTYÖT SEKÄ RAKENNUSTEN HUOLTO JA KUNNOSTUS	14
31 §: KATUJEN, PIHOJEN JA YLEISTEN ALUEIDEN KUNNOSSA- JA PUHTAANAPITOON LIITTYVÄT TYÖT	14
JÄTTEIDEN JA KEMIKAALIEN KÄSITTELY	14
32 §: MAANALAISTEN ÖLJYSÄILIÖIDEN TARKASTAMINEN JA POISTAMINEN	14
33 §: VAARALLISTEN KEMIKAALIEN SÄILYTTÄMINEN	15
34 §: TILAPÄINEN POLTTONESTEEN TÄYTTÖ- TAI JAKELUPAIKKA	17
35 §: ERÄIDEN JÄTTEIDEN PIENIMUOTOINEN HYÖDYNTÄMINEN MAARAKENTAMISESSA	17

Puumalan kunnan ympäristönsuojelumääräysten perustelut

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 §: MÄÄRÄYSTEN TAVOITTEET

Ympäristönsuojelumääräyksillä pyritään tarkentamaan lakien ja asetusten vaatimuksia ja velvoitteita siten, että niiden laadinnassa huomioidaan paikalliset olosuhteet ja ympäristön erityispiirteet. Määräysten ensisijainen tavoite on ehkäistä ja vähentää ympäristön pilaantumista (YSL 5.1 §) ja ne kohdistuvat pääsääntöisesti toimintoihin, joista aiheutuu hajapäästöjä.

Määräykset voivat YSL 202.3 §:n mukaisesti koskea:

1. toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
2. erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
3. toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
4. sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
5. sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
6. valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; ja
7. vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Puumalassa on runsaasti vapaa-ajanasutusta, minkä johdosta ympäristönsuojelumääräyksillä on pyritty osaltaan säilyttämään seudun viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta.

2 §: MÄÄRÄYSTEN ANTAMINEN JA VALVONTA

Ympäristönsuojelumääräykset antaa YSL 202.1 §:n nojalla kunnanvaltuusto, mutta niiden noudattamista valvoo YSL 22 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (Puumalan tekninen lautakunta).

Kunnanvaltuusto voi antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle, jos viranhaltijalla on tehtävän edellyttämä pätevyys. Hallinnollisten pakkokeinojen käyttämistä koskevat päätökset tulee kuitenkin käsitellä lautakunnassa.

3 §: MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMINEN JA SUHDE MUIHIN MÄÄRÄYKSIIN

Ympäristönsuojelumääräykset sitovat sekä kuntalaisia että viranomaisia. Viranomaisten tulee ottaa ympäristönsuojelumääräykset huomioon lupa-asiaa ratkaistessaan tai muuta viranomaispäätöstä tehdessään.

Keskeisimpiä ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätelain (1072/1993) nojalla annetut jätehuoltomääräykset ja rakentamislain (752/2023) nojalla annettu rakennusjärjestys. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty välttämään eri määräysten väliset ristiriidat.

4 §: PAIKALLISET OLOSUHTEET JA MÄÄRITELMÄT

Ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty määräysten soveltamisen kannalta olennaiset termit sekä paikalliset olosuhteet.

Ympäristönsuojelumääräykset koskevat Puumalan kunnan aluetta. Ympäristönsuojelumääräysten soveltamisalueen ominaispiirteisiin kuuluu Kirkonkylän taajama ja sen lisäksi seudulle ominaista ovat laajat maaseutumaiset haja-asutusalueet, vesistöisyys ja saaret. Vesistöisyyden johdosta alueella on paljon rakennettuja ranta-alueita ja saaria. Alueella on runsaasti etenkin ranta-alueille sijoittunutta vapaa-ajanasutusta, minkä johdosta ympäristönsuojelumääräyksillä on pyritty osaltaan ylläpitämään seudun viihtyisyyttä.

Alueen vesistöisyyden johdosta ympäristönsuojelumääräyksiä laadinnassa on pyritty kiinnittämään erityishuomiota alueisiin, jotka ovat vesiensuojelullisesti avainasemassa. Näitä alueita nimitetään **pilaantumiselle herkiksi alueiksi**. Näitä alueita ovat pohjavesialueet, vesistöjen ranta-alueet sekä alle 50 metrin etäisyydellä vesistöä vähäisemmästä uomasta tai valtaojasta sijaitsevat alueet. Näillä alueilla esimerkiksi maatalouden, rakentamisen tai jätevesien käsittelyn vaikutukset voivat ulottua vesistöön tai pohjaveteen. Kun otetaan huomioon, että alueella on runsaasti näille alueille sijoitettavaa toimintaa, on toimintojen hajakuormituksella merkittävä vaikutus alueen vesistöjen ja pohjavesien kokonaiskuormituksessa.

Tärkeillä **pohjavesialueilla** erityismääräykset ovat tarpeen pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi ja vedenhankinnan turvaamiseksi. Pohjavesialueet on rajattu koskemaan yhdyskunnan vedenhankintaa varten tärkeitä (1-luokka) tai muita vedenhankintakäyttöön soveltuvia (2-luokka) pohjavesialueita. Ympäristönsuojelumääräysten määrittelyn mukaisen pohjavesialueen ulkopuolelle on rajattu E-luokkaan kuuluvat pohjavesialueet, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Pohjavesialue voi olla myös näiden luokkien yhdistelmä, jolloin ympäristönsuojelumääräyksiä sovelletaan myös luokkiin 1E ja 2E, koska niillä on myös merkitystä vedenhankintakäyttöä varten.

Pohjaveden muodostumisalueelle annetut erityismääräykset (21 §) ovat tarpeen pohjaveden suojelemiseksi. Muodostumisalueella maaperän vedenläpäisevyys on vähintään hienohiekan läpäisevyyttä vastaavaa. Näillä alueilla imeytyvä vesi lisää olennaisesti pohjaveden määrää, jolloin alueella toimittaessa on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Ranta-alueilla erityismääräykset ovat tarpeen vesiensuojelun takia. Ranta-alue on määritelty ulottumaan 100 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Tyypillisesti tällä alueella tapahtuvan rakentamisen ym. vaikutukset voivat ulottua vesistöön.

Taajaan rakennetuilla alueilla määräykset turvaavat terveellistä ja viihtyisää elinympäristöä. Taajaan rakennetuiksi alueiksi on rajattu asemakaavoitetut alueet. Lisäksi taajaan rakennetuilla alueilla tarkoitetaan yleiskaavojen mukaisia kyläalueita. Taajaan rakennetuilla alueilla ei kuitenkaan tarkoiteta ranta-asemakaavan mukaisia alueita. Näin määrittely on selkeä, ottaa huomioon taajaman kasvun ja uudet kaava-alueet, eikä edellytä hankalasti ajan tasalla pidettäviä karttaliitteitä.

Valtaojan määrittely liittyy vesiensuojelutarpeeseen ja sitä käytetään hajakuormituksen päästöjen kulkeutumisen riskin tunnistamiseen ja ympäristön pilaantumisriskin arviointiin. Valtaojassa vesi virtaa valtaosan vuotta ja siihen kulkeutunut kuormitus kulkeutuu suurella todennäköisyydellä melko nopeasti suurempiin uomiin ja edelleen vesistöihin. Valtaojan ympäristö on maastollisesti alavaa, mikä heikentää mm. maaperän kykyä pidättää kuormitusta.

Vesistön määrittely vastaa vesilain (578/2011) mukaista määrittelyä.

Vesistöä vähäisempi uoma liittyy vesiensuojelutarpeeseen ja sitä käytetään hajakuormituksen päästöjen kulkeutumisen riskin tunnistamiseen ja alustavaan arviointiin. Vesistöä vähäisemmän uoman lähialueella (puro, noro) maastolliset ja ympäristön pilaantumisen vaaraan liittyvät olosuhteet ovat pitkälti samankaltaisia kuin varsinaisten vesistöjen ranta-alueilla.

Yleiset alueet ovat sellaisia alueita, joilla on tarpeen yleisen viihtyisyyden johdosta rajoittaa tiettyjä toimintoja, kuten erityisen häiritsevän melun ja tärinän aiheuttamista.

4.1 §: MUUT MÄÄRITELMÄT

Ympäristönsuojelumääräyksiin sisältyy myös runsaasti muita käsitteitä ja määritelmiä. Määräysten soveltamisen ja ymmärtämisen kannalta on katsottu tärkeäksi avata joidenkin käsitteiden merkitystä.

VESISTÖJEN JA POHJAVESIEN SUOJELU

5 §: LUMEN VASTAANOTTOPAIKAT

Lumen vastaanottopaikoille tuodaan ajoväyliltä, kaduilta ja muilta yleisiltä alueilta poistettavaa lunta, joka saattaa sisältää roskia, öljy- ja polttoainejäämiä sekä muita ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita. Lumen sulassa haitta-aineet voivat kulkeutua maaperään ja muualle lähiympäristöön. Lumenkaatopaikoilta maan pintakerroksesta otetuissa näytteissä on todettu kohonneita PCB-yhdisteiden ja mineraaliöljyjen pitoisuuksia, minkä johdosta vastaanottopaikkojen sijoittaminen pohjavesialueelle tai vesistöön voisi aiheuttaa pintavesien ja pohjavesien pilaantumisen vaaraa. Vastaanottopaikoilla esiintyy usein roskaantumista, minkä johdosta määräys alueen siivoamiseksi lumen sulamisen jälkeen on tarpeellinen.

Kielto ei koske paikallisten lumenläjityspaikkojen perustamista, joiden käyttöön ei liity kuorma-autoliikennettä ja joihin lumi jätetään sulamaan.

6 §: TILAPÄISISSÄ TYÖKOHTEISSA SYNTYVIEN TYÖMAAVESIEN KÄSITTELY JA JOHTAMINEN

Työmaavedet voivat sisältää haitallisia aineita tai kiintoainesta, minkä johdosta niiden hallitsematon johtaminen ja imeyttäminen voi aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa. Määräyksellä ehkäistään työmaavesistä aiheutuvaa ympäristön, pintavesien ja pohjavesien pilaantumisen vaaraa sekä mahdollista viihtyisyyshaittaa taajaan rakennetuilla alueilla.

7 §: MAALÄMPÖJÄRJESTELMIEN RAKENTAMINEN

Maalämpöjärjestelmien ympäristöriskit liittyvät lähinnä pohjaveteen. Pohjaveden pilaantumisen vaaraa voi aiheuttaa esimerkiksi hulevesien pääseminen pohjaveteen, poraaminen pilaantuneilla maa-alueilla, pohjavesien eri kerrosten sekoittuminen tai poraamisen aiheuttamat muutokset pohjaveden korkeudessa, laadussa ja lämpötilassa.

Em. syistä maalämpöjärjestelmien rakentaminen voi aiheuttaa merkittävää pohjaveden pilaantumisen vaaraa, mikäli lämpökaivoja porataan pohjavesialueilla tai lämmönkeruunesteinä käytetään terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita. Mikäli maalämpöjärjestelmä aiotaan sijoittaa pohjavesialueelle, tulee siitä pyytää Lupa- ja valvontaviraston lausunto. Lisäksi lämpökaivon rakentaminen voi vaatia vesilain mukaisen luvan, mikäli hankkeesta voi aiheutua muutoksia pohjavedelle tai se voi vaikeuttaa vedenhankintaa.

Maalämpöjärjestelmien rakentamisen ohjaus ja valvominen kuuluvat ensisijaisesti kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle. Ympäristönsuojelumääräyksillä pyritään kuitenkin ehkäisemään rakentamisen aiheuttamaa ympäristön ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa siltä osin kuin kyseisiä asioita ei ole sisällytetty rakennusjärjestyksiin. Esimerkiksi poraamisen yhteydessä syntyvä kiviaines, pöly ja liete voivat paikallisesti aiheuttaa voimakasta veden samentumista ja

lietteen kertymistä puroihin, noroihin, ojiin ja vesistöihin. Viemärissä liete saattaa aiheuttaa tukkeutumista, vaikeuttaa jätevedenkäsittelyä tai rikkoa viemäriputkistoja.

Maalämpölaitteissa käytettävät lämmönsiirtoaineet voivat olla ympäristölle vaarallisia, minkä johdosta keruunesteeksi tulisi valita aina ensisijaisesti myrkytön ja biologisesti hajoava vaihtoehto (esimerkiksi etanoli- tai kaliumformiaattiliuos). Määräyksellä pyritään ehkäisemään esimerkiksi vahinkotilanteissa tapahtuvien vuotojen aiheuttamia ympäristö- ja terveyshaittoja. Lämmönkeruunesteet voivat aiheuttaa muutoksia mm. pohjaveden kemiallisissa ominaisuuksissa, pH:ssa ja mikrobimäärissä, minkä johdosta keruunesteiden vuodot voivat esimerkiksi saastuttaa lähialueiden talousvesikaivoja.

Maalämpöjärjestelmien huollossa ja käytöstä poistamisessa on huolehdittava lämmönkeruunesteen huolellisesta talteenotosta ja asianmukaisesta käsittelystä, sillä aineen mahdolliset vuodot voivat aiheuttaa ympäristön ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Käytöstä poistettavaa lämmönkeruunestettä tulee käsitellä kuten muutakin vaarallista jätettä.

Lämpökaivojen sijoittelussa tulee huomioida sekä kunnan rakennusvalvonnan, että ympäristöministeriön antamat ohjeet minimietäisyyksistä eri kohteisiin.

8 §: AJONEUVOJEN, VENEIDEN JA KONEIDEN SEKÄ MATTOJEN YM. PESU

Määräyksellä pyritään estämään ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden laitteiden pesussa liukenevien haitallisten aineiden, kuten öljyn tai liuottimien pääsy vesistöihin, maaperään ja pohjaveteen.

Ammattimaisessa tai muuten laajamittaisessa pesussa syntyy huomattavia määriä pesuvesiä, jotka sisältävät pesuaineita sekä pesussa liuenneita muita haitallisia aineita. Pesutoimintaa voidaan pitää ammattimaisena, mikäli se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Laajamittainen pesutoiminta voi olla myös muuta kuin ammattimaista toimintaa, esimerkiksi usean auton toistuva pesu samalla alueella.

Tässä yhteydessä pesun laajamittaisuutta arvioidaan pesukertojen lukumäärän sekä muodostuvien pesuvesien laadun ja määrän näkökulmasta. Pesemisen voidaan tulkita olevan laajamittaista, kun se toistuu viikoittain, pesussa käytetään voimakkaita pesuaineita ja muodostuvien pesuvesien määrää ei voida pitää vähäisenä. Tällöin pesuvesien johtaminen käsittelemättöminä ympäristöön voi aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa. Tällöin on perusteltua edellyttää, että pesu suoritetaan vain tätä tarkoitusta varten rakennetuilla pesupaikoilla. Mikäli pesuedet johdetaan viemäriverkostoon, tulee ne esikäsitellä asianmukaisissa öljyn- ja hiekanerotinkaivoissa ennen viemäriin johtamista.

Pohjavesialueilla pesussa käytettävät pesuaineet aiheuttavat pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Yleisillä katualueilta pesuedet kulkeutuvat hulevesiviemäröinnin kautta suoraan ympäristöön.

Mikäli koneita pestään harvoin (enintään kerran kuussa) tai pelkällä vedellä, voidaan pesuedet imeyttää maahan tai johtaa jätevesiviemäriin. Tällöin vesi sisältää lähinnä tien pinnasta nousutta pölyä, josta ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Vähäisetkään pesuedet eivät saa aiheuttaa ympäristö-, terveys- tai viihtyisyyshaittaa, minkä johdosta pesemistä on syytä rajoittaa tietyillä alueilla (esimerkiksi yleisillä alueilla tai pohjavesialueilla).

Mattoja ym. tekstiilejä ei saa pestä vesistöissä eikä pesuvesiä saa johtaa suoraan vesistöön. Ranta-alueilla peseminen ja muu laajamittainen peseminen tulee suorittaa ensisijaisesti tätä tarkoitusta varten rakennetuilla pesupaikoilla. Tällä määräyksellä vähennetään tekstiilien pesuvesistä aiheutuvaa ympäristökuormitusta.

JÄTEVESIEN KÄSITTELY

9 §: VIEMÄRIIN JOHDETTAVAT JÄTEVEDET

Puumalan vesiosuuskunta on hyväksynyt ehdot, joita tulee noudattaa johdettaessa normaaleista asumisjätevesistä poikkeavia jätevesiä viemäriin. Öljyä, polttoaineita, liuottimia tai rasvoja käsittelevien yritys- ja teollisuuskiinteistöjen jätevedet on käsiteltävä öljyn- ja/tai rasvanerottimissa ennen viemäriin johtamista, jotta voidaan ennalta ehkäistä mahdolliset jätevedenpuhdistamon toimintahäiriöt ja muut haitat esimerkiksi naapurustossa. Ylitäytymisen ja vahinkotilanteiden estämiseksi erotinlaitteistoissa on oltava tyhjennystarpeen ilmaisevat hälytinlaitteistot. Erotinkaivojen tarkastaminen ja kirjanpitovelvollisuus perustuvat YSL 6 §:n selvilläolovelvollisuuteen.

10 §: TALOUSJÄTEVESIEN PUHDISTUSVAATIMUKSET

Ankaramman puhdistusvaatimuksen vaatiminen pilaantumiselle herkillä alueilla on tarpeen pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi, vesistöjen hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi ja vastaavasti tilan huononemisen välttämiseksi. Näillä alueilla vesikäymälävesien maahan imeyttäminen on lähtökohtaisesti kiellettyä, ellei niitä johdeta käsiteltäväksi pilaantumiselle herkän alueen ulkopuolelle. Pilaantumiselle herkkien alueiden jätevesien käsittelyn perusratkaisuna on vesikäymälävesien johtaminen umpisäiliöön ja harmaiden jätevesien käsittely vähintään 2-osastoisessa saostuskai-vossa ja imeytyskentässä tai muussa puhdistusteholtaan vastaavassa järjestelmässä.

Pilaantumiselle herkkien alueiden puhdistusvaatimusta tulee noudattaa myös siinä tapauksessa, jos tiedot rakennuspaikan edellytyksistä jätevesien käsittelylle jäävät puutteelliseksi. Ankarampaa puhdistusvaatimusta voidaan noudattaa myös siinä tilanteessa, jos rakentamislain mukaista lupaharkintaa varten esitetty suunnitelma jätevesien käsittelemiseksi ei vastaa YSL 157 a §:n tai VNA (157/2017) 6 §:n mukaisia sisältövaatimuksia. Määräyksellä pyritään ehkäisemään kohteeseen soveltumattoman jätevesijärjestelmän mahdollisesti aiheuttamaa haittaa ympäristölle ja naapureille.

Pilaantumiselle herkkien alueiden ulkopuolella talousjätevesiltä edellytetään käsittelyä, josta ympäristönsuojelumääräyksissä käytetään nimitystä perustason puhdistusvaatimus. Tällaisilla alueilla voidaan käsitellä myös vesikäymälävesiä. Mikäli kiinteistöllä aiotaan käsitellä vesikäymälävesiä, tulee ne käsitellä vähintään 3-osastoisessa saostuskai-vossa, pienpuhdistamossa tai muussa vastaavan tehoisessa järjestelmässä ennen imeytys- tai suodatuskenttään johtamista.

11 §: JÄTEVESIEN JOHTAMINEN POHJAVESIALUEELLA

Määräyksellä pyritään ehkäisemään jätevesien aiheuttamaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Harmaiden vesien imeyttäminen pohjavesialueella on sallittua vain, jos niiden määrä on vähäinen ja suunnitelmaan liitetään selvitys toimista, joilla varmistetaan, ettei imeyttäminen vaaranna pohjaveden laatua. Kotitalouksissa suositellaan tällöin käytettävän mahdollisimman ympäristöystävällisiä kemikaaleja. Jos tapauskohtaisesti harkiten kiinteistöllä muodostuvien harmaiden vesien määrä tai laatu voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa, tulee ne johtaa umpisäiliöön.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa antaa tarkentavia määräyksiä harmaiden jätevesien johtamiseksi pohjavesialueella.

12 §: VÄHÄISTEN JÄTEVESIEN JOHTAMINEN

Vähäiset vedet voidaan johtaa maahan YSL 155 §:n mukaisesti, mikäli siitä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Määräyksellä pyritään ehkäisemään, että vähäisiäkin jätevesiä ei johdeta tai imeydetä hallitsemattomasti ympäristöön.

13 §: VESIKÄYMÄLÄN RAKENTAMINEN SAARISSA TAI VASTAAVISSA KOHTEISSA

Määräyksellä ehkäistään vesikäymälän jätevesistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista sellaisilla alueilla, joihin ei päästä ympärivuotisesti suorittamaan lietetyhjennyksiä tai huoltamaan epäkunnossa olevaa jätevesijärjestelmää. Saarissa tai vastaavilla tiettömillä kohteilla ei lähtökohtaisesti ole mahdollista käsitellä vesikäymälävesiä YSL 155.1 §:n mukaisesti, minkä johdosta uusien vesikäymälöiden rakentaminen em. kohteisiin on kiellettyä.

Nykyisiä vesikäymälöitä voidaan perustellusta syystä käyttää niin kauan, kunnes kiinteistöllä tehdään laajamittaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka edellyttävät rakentamista koskevaa lupaa. Kiinteistön omistajan/haltijan tulee esittää selvitys siitä, miten säiliöiden asianmukainen tyhjentäminen järjestetään. Vesikäymälävesien johtamisesta ja käsittelystä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa.

14 §: OHJEELLINEN JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN SIOITTAMINEN

Jätevesijärjestelmän sijoittamiseen liittyvät vähimmäissuojaetäisyydet turvaavat riittävät etäisyydet pilaantumiselle herkkiin kohteisiin. Riittävät suojatäisyydet ovat tarpeen, koska jätevedet voivat aiheuttaa esimerkiksi oman tai naapurin talousveden pilaantumista, vesistöjen rehevöitymistä ja hajuhaittaa naapureille. Suojatäisyys on määriteltävä tapauskohtaisesti ja siihen vaikuttavat mm. maaperäolosuhteet, sijaintipaikan kaltevuus ja pohjavesiolosuhteet.

Ohjeelliset vähimmäissuojaetäisyydet eivät ole sitovia ja niistä on mahdollista poiketa, jos pystytään varmistamaan, että jätevesien purkupaikan sijoittelusta ei aiheudu em. haittoja tai muuta ympäristö- tai terveyshaittaa. Muussa tapauksessa jätevedet tulee johtaa umpisäiliöön. Ohjeellisia vähimmäissuojaetäisyyksiä tulee noudattaa rakennettaessa uusia ja uusittaessa vanhoja järjestelmiä.

15 §: JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN SUUNNITTELU

Jätevesijärjestelmän rakentamiseen tai muuttamiseen on haettava kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta lupa, johon tulee liittää jätevesisuunnitelma. Rakennusvalvonta hyväksyy ympäristönsuojelulain 157 a §:n ja jätevesiasetuksen 6 §:n tarkoittaman suunnitelman ja pyytää siitä tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon. Vakiintuneena käytäntönä on, että lausunto pyydetään aina kun tarkoituksena on johtaa ja käsitellä vesikäymälävesiä pilaantumiselle herkkillä alueilla. Ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa suunnittelua koskevia määräyksiä tai mikäli luvan mukaisella kiinteistöllä sijaitsee useita jätevesien käsittelyjärjestelmiä, kehotuksen tai määräyksen jätevesijärjestelmien uusimisesta.

Jätevesijärjestelmän suunnittelua ohjataan rakentamislain mukaisella hallintomenettelyllä, mutta varsinainen suunnitelmaa ja jätevesien käsittelyä koskeva aineellinen sisältö on annettu YSL:n nojalla. Tarkkarajainen ja yksityiskohtainen suunnittelun ohjaus on tarpeen näiden säännösten välisen viittaussäännöksen puuttumisen ja oikeuskäytännössä esiin nousseiden tulkintaongelmien takia (esim. myöntämisen edellytykset: KHO 2017:122 ja luvan oikeusvaikutus: KHO 2016:118).

Koska jätevesien käsittelyyn liittyvän normin toimeenpano on kokonaisuus, joka muodostuu kahden eri viranomaisen hallintopäätöksistä ja -toimista, on tarpeen kerätä ja ylläpitää tietoa rakentamislain nojalla hyväksytyistä jätevesijärjestelmistä (lupapäätöksen sähköinen tietosisältö). Tällä tavoin kootaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnan järjestämisen kannalta tarpeellista tilannetietoa jätevesien käsittelyä koskevan normin toimeenpanosta.

Uudiskohteiden kaksoisviemäröintivalmiudella pyritään varmistamaan, että tarvittaessa kiinteistön jätevesien käsittely on mahdollista toteuttaa kaksoisviemäröintinä. Suunnitelma kaksoisviemäröinnistä tulee esittää sillä tarkkuudella,

että viemäröinti ilmenee myös rungon alaisilta osilta. Tällä tavoin voidaan varmistua siitä, että mikäli kiinteistön jätevesijärjestelmään täytyy tehdä muutoksia jälkikäteen, on kiinteistön vesikäymälävedet mahdollista johtaa erilliseen käsittelyyn. Näin ennalta ehkäistään korjaus- ja muutostöistä kiinteistönomistajalle mahdollisesti aiheutuvia lisäkustannuksia. Joissain tapauksissa jälkikäteen toteutettu kaksoisviemäröinti on ollut haastavaa ja kallista toteuttaa, jos putkisto on yhdistetty jo perustuksissa.

Määräykseen on koettu tarpeelliseksi sisällyttää kohta myös satunnaisessa käytössä olevien kohteiden jätevesijärjestelmien valinnasta. Esimerkiksi useat pienpuhdistamot vaativat toimiakseen jatkuvaa puhdistettavan veden virtausta, minkä johdosta käyttökatkot voivat merkittävästi vaikuttaa puhdistustehoon. Tällä tavoin vältetään tilanteet, joissa jätevesien käsittelyjärjestelmällä ei päästä vaadittuun puhdistustehoon käyttökatkon jälkeen.

Laitepuhdistamojen ja maasuodattimien näytteenottomahdollisuuden sisällyttäminen määräykseen on tarpeen, jotta sekä kiinteistönomistaja että valvova viranomaisena voivat varmistaa, että jätevesijärjestelmä täyttää siltä vaaditun puhdistustehon.

Puhdistettukin jätevesi sisältää runsaasti ravinteita, ulosteperäisiä patogeeneja ja muita mikrobeja, lääkeainejäämiä, raskasmetallijäämiä ja muita vastaavia aineita, jotka voivat vaarantaa pohjavesien ja pintavesien tilan. Tämän johdosta puhdistettujen jätevesien johtaminen suoraan vesistöön on kielletty.

16 §: KUULEMINEN JÄTEVESIEN KÄSITTELYSSÄ

Valtaosa jätevesijärjestelmien rakentamisista tai saneerauksista ratkaistaan rakentamislain nojalla, jolloin naapureiden kuuleminen sisältyy lupien valmisteluun. Jätevesien käsittelystä ja johtamisesta voi kuitenkin tietyissä tapauksissa aiheutua vaikutuksia, jotka voivat ulottua esimerkiksi naapurikiinteistön puolelle. Näiden tapausten yleisyyden johdosta ympäristönsuojelumääräykseen on alun perin sisällytetty kuulemista koskeva yleisluonteinen määräys.

Määräyksellä myös täsmennetään jäteveden johtamisesta toisen alueella koskevaa YSL 158 §:ää ja konkretisoidaan tilanteita, joissa jätevesien käsittely tai johtaminen voi vaikuttaa jonkun muun oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen.

Rakennusvalvontaviranomaisen on jätevesien käsittelyä koskevia rakentamislupalupahakemuksia käsitellessään otettava huomioon tämän määräyksen mukaiset kuulemista edellyttävät tilanteet.

17 §: JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN HUOLTO

Määräyksellä pyritään ehkäisemään jätevesijärjestelmän huollon laiminlyömistä ja siitä aiheutuvaa järjestelmän toimimattomuutta. Vaadittuun puhdistustehoon pääseminen edellyttää järjestelmän asianmukaista ja säännöllistä huoltamista. Kirjanpitovelvollisuus liittyy YSL 6 §:n selvilläolovelvollisuuteen ja YSL 156.2 §:n järjestelmän ylläpitovelvollisuuteen.

18 §: KUIVAKÄYMÄLÄN SIJOITUS JA HOITO

Määräyksellä pyritään ehkäisemään kuivakäymälän sijoittamisesta, käytöstä ja huollon laiminlyönnistä aiheutuvaa haittaa ympäristölle, terveydelle tai naapureille.

MAATALOUS

Puumalassa on sellaisia eläinsuojia, jotka eivät ole ympäristölupavelvollisia tai joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 115a §:n mukaista ilmoitusmenettelyä. Tämän vuoksi ympäristönsuojelumääräyksissä on pyritty ottamaan huomioon lupa- ja ilmoitusmenettelyjen ulkopuolelle jäävät kohteet ja toiminnot, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa.

19 §: MAITOHUONEIDEN JA ELÄINTILOJEN PESUVEDET

Tällaisten eläinsuojien jätevesistä voi aiheutua merkittävää pistekuormitusta ja ympäristön pilaantumisen vaaraa, joten niiden käsittelyä ja johtamista koskevat ympäristönsuojelumääräykset ovat tarpeelliset.

Eläinsuojien ja maitohuoneiden pesuvedet on käsiteltävä sopivassa jätevesien käsittelyjärjestelmässä tai ne on johdettava virtsa- tai lietesäiliöön. Tavanomaiset asumisjätevesille tarkoitetut puhdistamismenetelmät eivät lähtökohtaisesti sovi eläinsuojien ja maitohuoneiden jätevesien käsittelyyn. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi jätevesijärjestelmän on oltava tämän tyyppisille jätevesille suunniteltu.

20 §: OMATOIMISESTI KÄSITELLYN JÄTEVESILIETTEEN HYÖDYNTÄMINEN MAATALOUDESSA

Asumisessa syntyvä liete on jätettä ja sen kuljettamista ja käsittelyä koskeva sääntely on jätelain (646/2011) alaista ja jätelain soveltamisalaan kuuluvat määräykset annetaan ensisijaisesti jätehuoltomääräyksissä.

Ympäristönsuojelumääräyksiin on sisällytetty yleismuotoinen määräys jätevesilietteen levittämisestä. Omassa toiminnassa syntyvän lietteen hyödyntäminen levittämällä liete peltoon voidaan hyväksyä tietyin edellytyksin maataloilla, joilla on käytettävissä asianmukaiset laitteet lietteen käsittelyä varten.

Jätevesilietteen kalkkistabilointi tmv. käsittely ehkäisee lietteen levittämisestä aiheutuvia ympäristö-, terveys- ja hajuhaittoja.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisesti pohjaveden pilaaminen on kiellettyä. Korkean haitta-ainepitoisuuden johdosta lietteen levittäminen pohjavesialueella sijaitsevalle pellolle voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

21 §: LANNAN JA LANNOITTEIDEN LEVITYS

Lietelannan, virtsan, torjunta-aineiden, lannoitteiden ja puristenesteiden levitys voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Määräyksellä varmistetaan, ettei levityksestä aiheudu pohjaveden pilaamiskielion (YSL 17 §) vastaista seurausta. Erityisesti pohjaveden muodostumisalueella lietelannan, virtsan ym. sisältämät ravinteet ja bakteerit voivat helposti läpäistä pohjavettä suojaavan maakerroksen suoraan tai mahdollisten huuhtoumien mukana.

22 §: KASVINSUOJELUAINEIDEN KÄYTTÖ

Kasvinsuojeluaineet ja niiden hajoamistuotteet voivat valmisteen ja maalajin ominaisuuksista riippuen kulkeutua maaperässä pohjaveteen, minkä johdosta niiden käytön rajoittaminen pohjavesialueilla sekä talousvesikaivojen ja lähteiden läheisyydessä turvaa pohjavesien laatua. Rajoitus perustuu YSL 17 §:n mukaiseen pohjaveden pilaamiskieltoon.

Pohjavesialueilla tulisi käyttää ensisijaisesti muita torjuntakeinoja kuin kemiallista torjuntaa (mekaaninen, biologinen tai fysikaalinen torjunta). Mikäli kasvinsuojeluaineita on pakottavasta syystä käytettävä, tulee silloin käyttää Tukesin kasvinsuojeluinerekisterin mukaan pohjavesille haitattomimpia vaihtoehtoja.

23 §: ELÄINTEN ULKOTARHOJEN YM. SIIJOITTAMINEN JA LAIDUNTAMINEN

Lantalan ja eläinsuojan rakentaminen vaatii pääsääntöisesti rakennusluvan, jonka käsittelyn yhteydessä ratkaistaan näiden toimintojen riittävät etäisyydet herkkiin kohteisiin. Eläinten ulkotarhat, jaloittelualueet, laitumet sekä ruokinta- ja juottoapaikat eivät puolestaan tarvitse ympäristönsuojelulain tai MRL:n mukaisia lupia tai ilmoituksia. Tämän johdosta näiden toimintojen aiheuttamien ympäristö- ym. haittojen vähentämiseksi tarpeen antaa tarkentavia määräyksiä.

Määräyksellä ei kielletä eläinten laiduntamista vesistöjen rannoilla. Määräyksellä kuitenkin rajoitetaan kasvipeitettä vahingoittavien toimintojen sijoittamista alle 10 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi eläinten ruokintapaikat. Määräyksellä varmistetaan, ettei laidunnuksesta aiheudu vesistöjen rehevöitymistä eroosion tai maanpinnan liettymisen johdosta.

MELUN JA TÄRINÄN TORJUNTA

24 §: TIEDOTTAMIS- JA NEUVOTTELUVELVOLLISUUS

Tiedottamisvelvollisuudesta annettu määräys on tarpeen, jotta naapurit ja muut toiminnasta mahdollisesti häiriintyvät kohteet osaavat ennalta varautua tapahtumasta tai toimenpiteistä aiheutuviin haittoihin. Neuvotteluvelvollisuus lähimpien häiriintymiselle erityisen herkkien kohteiden (esim. sairaalat ja päiväkodit) kanssa varmistaa, että häiriintyvillä kohteilla on mahdollisuus neuvotella toiminnanharjoittajan kanssa esimerkiksi meluntorjuntatoimenpiteistä tai hiljaisista ajoista. Tiedottaminen ja neuvottelu ovat perusteltua aina, kun poiketaan meluilmoitusmenettelystä.

25 §: TOIMINNOT, JOIHIN EI SOVELLETA YSL 118 §:N MUKAISTA MELUILMOITUSTA

YSL 118.3 §:n mukaisesti kunta voi antaa ympäristönsuojelumääräyksen sellaisista tilapäisistä toiminnoista, joilla ei ole YSL 118 §:n mukaista ilmoitusvelvollisuutta. Määräyksessä kuvatuista toiminnoista ei ole tarpeen tehdä meluilmoitusta, sillä paalutuksen, murskauksen, rakentamisen ym. toimintojen sijoituessa päiväsaikaan ja arkipäiviin ei toiminnasta katsota aiheutuvan merkittävää meluhaittaa.

Yleisötilaisuudesta, joka kestää enintään kaksi päivää ja jossa ei käytetä äänentoistolaitteita klo 22.00 jälkeen, ei arvioida aiheutuvan merkittävää meluhaittaa. Ilotulitusten, lentonäytösten ja tilapäisten yleisölenäytysten lyhytkestoisuuden vuoksi ei meluhaittaa voida pitää kohtuuttomana.

Toiminta-ajat vastaavat kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (VNA 800/2010, ns. MURAUUS-asetus) 8 §:n mukaista rikotukselle ja räjäytyksille annettua aikarajoitusta. Näin ollen ympäristönsuojelumääräyksissä ilmoitusvelvollisuudesta vapautettujen toimintojen sallitut toiminta-ajat eivät ole ristiriidassa MURAUUS-asetuksen kanssa. Määräykseen on selkeyden vuoksi asetettu yhtenäiset toiminta-ajat kaikelle ilmoituksenvaraisuudesta vapautetulle toiminnalle. Näistä toiminta-ajoista poikkeaminen vaatii YSL 118 §:n mukaisen meluilmoituksen esittämistä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kiviaineksen murskaukselle, poraukselle, räjäytykselle ja rikotukselle on asetettu viiden päivän enimmäiskesto, jolloin tätä pidemmästä työajasta on tehtävä YSL 118 §:n mukainen meluilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Määräyksellä tarkoitetaan viittä päivää vastaavaa tehollista työaikaa (50 tuntia). Toimintajakso voi ajoittua todellisuudessa viittä työpäivää pidemmälle ajalle, mikäli päivittäinen erityisen häiritsevää melua aiheuttava toiminta-aika on lyhyempi kuin 8 - 18. Tällä tavoin voidaan huomioida mahdollisista laiterikoista tmv. syistä tapahtuvat työnseisaukset.

Vaikka määräyksen mukaisista toiminnoista ei tarvitse esittää YSL 118 §:n mukaista meluilmoitusta, toiminnanharjoittajaa koskee kuitenkin ympäristönsuojelumääräysten 24 §:n mukainen tiedottamis- ja neuvottelovelvollisuus. Tällä tavoin toimittaessa voidaan tarvittaessa neuvotella lähimpien häiriintyvien kohteiden kanssa tarvittavista meluntorjuntatoimenpiteistä ja toiminta-ajoista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kuitenkin tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajaa suorittamaan melu- ja värinämittauksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, jos se todetaan valvonnassa tarpeelliseksi.

Mikäli toiminnasta aiheutuvan melun tai värinän arvioidaan olevan erityisen häiritsevää lähimmille asukkaille ja muille häiriintyvillä kohteilla, on tämän määräyksen mukaisista toiminnoista tehtävä YSL 118 §:n mukainen meluilmoitus.

26 §: ERITYISEN HÄIRITSEVÄÄ MELUA AIHEUTTAVAT TILAPÄISET HUOLTO- JA RAKENNUSTYÖT

Arkin tapahtuvasta tavanomaisesta rakentamisesta tai tilapäisestä huolto- tai muusta vastaavasta työstä aiheutuvaa meluhaittaa ei pidetä erityisen häiritsevänä. Sen sijaan viikonloppuisin, pyhäpäivinä ja yöaikaan suoritettavasta huolto- ja rakennustyöstä voi aiheutua merkittävää meluhaittaa lähimmille häiriintyvillä kohteilla, minkä johdosta em. aikoina suoritettavasta työstä on tehtävä YSL 118 §:n mukainen meluilmoitus Puumalan ympäristösihteerille vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä.

Asuksen ja herkkien kohteiden läheisyydessä meluhaittojen torjuminen etenkin yöaikaan on tarpeen melun stressiä lisäävän luonteen vuoksi ja asukkaiden riittävän unensaannin turvaamiseksi.

Yleisen turvallisuuden, omaisuudensuojan ja elinkeinojen harjoittamisen vuoksi määräyksen ulkopuolelle on rajattu välttämättömät tilapäiset toimenpiteet.

27 §: YLEISÖTILAISUUDET JA ÄÄNENTOISTOLAITTEIDEN KÄYTTÖ

Taajaan asutuilla alueilla ei ole tarpeen noudattaa yhtä tiukkoja periaatteita erilaisten tilapäistä melua aiheuttavien yleisötilaisuuksien järjestämisessä kuin muilla alueilla. Määräyksellä varmistetaan, ettei meluilmoitusmenettelyn ulkopuolelle rajatuista yleisötilaisuuksista aiheudu kohtuutonta meluhaittaa lähimmille häiriintyvillä kohteilla. Äänentoistolaitteiden oikealla suuntaamisella ja äänenvahvistimien säädöillä voidaan olennaisesti vaikuttaa melun tasoon ja leviämiseen.

28 §: TILAPÄINEN LOUHINTA JA MURSKAUS

Tilapäisestä louhinnasta ja murskauksesta tulee tehdä YSL 118 §:n mukainen meluilmoitus, kun toiminnan kesto on yli viisi päivää, mutta alle 50 päivää. Mikäli toiminta-aika on kokonaisuudessaan vähintään 50 päivää, tulee toiminnalla olla ympäristönsuojeluasetuksen (VNA 713/2014) 2 §:n mukaisesti ympäristölupa.

Määräyksellä kevennetään ilmoitusmenettelyä lyhytkestoisten toimintajaksojen osalta. Ilmoitusmenettelyn ulkopuolelle rajattua toimintaa koskee kuitenkin ympäristönsuojelumääräysten 24 §:n mukainen tiedottamis- ja neuvotteluvelvollisuus, jolla varmistetaan, että lähimmät häiriintyvät kohteet voivat varautua lyhytkestoisestakin louhinnasta ja murskauksesta aiheutuviin melu-, pöly- ja värinähaittoihin.

Louhintaa, iskuvasarointia, räjäytyksiä, murskausta ja porausta koskevat aikarajoitukset vastaavat kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (VNA 800/2010) 8 §:n mukaisia toiminta-aikoja. Toiminta ei ole sallittua viikonloppuisin ja pyhäpäivinä.

Meluhaittojen ja viihtyisyyshaittojen ehkäisemiseksi tilapäisellekin louhinnalle ja murskaukselle on asetettu etäisyysvaatimuksia suhteessa vakituiseen asutukseen ja loma-asutukseen. Määräyksen mukaisella piha-alueella tarkoitetaan asumiseen tai loma-asumiseen käytettävän rakennuksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaa oleskeluun tarkoitettua piha-aluetta.

Pakottavasta syystä toiminta on kuitenkin mahdollista asetetuista etäisyysvaatimuksista poikkeavasti. Tämä voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun louhinta tai murskaus on tarpeen maa-ainestenottoon tarkoitettujen alueiden ulkopuolella esimerkiksi maanrakennustöiden vuoksi. Tällöin toiminnan kestosta riippumatta toiminnanharjoittajan on toimitettava YSL 118 §:n mukainen meluilmoitus vähintään 30 päivää ennen toimenpiteeseen ryhtymistä kunnan ympäristösihteerille.

ILMANSUOJELU

29 §: HAJU- JA SAVUKAASUPÄÄSTÖT

Jätteen polttaminen on kielletty ympäristönsuojelumääräyksissä, jotta voidaan vähentää jätteen polttamisesta aiheutuvia ympäristö-, terveys- ja viihtyisyyshaittoja. Jätteen polttamisen kieltämisellä pyritään myös edistämään jätteiden asianmukaista keräystä ja kierrätystä.

Muun kuin puhtaan, käsittelemättömän ja kuivan puun polttaminen kiinteistöjen tulisijoissa aiheuttaa savuhaittaa. Savu-, noki- tai hajuhaittaa tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa voi syntyä mm. silloin, kun poltetaan paine- ja pintakäsiteltyä puutavaraa, muovia tai muuta huonosti palavaa materiaalia. Myös puiden kitupoltto aiheuttaa noki- ja savuhaittaa. Savukaasujen mukana ympäristöön pääsevät epäpuhtaudet ja haju heikentävät myös ympäristön viihtyisyyttä ja saattavat aiheuttaa terveyshaittaa. Määräyksellä pyritään ehkäisemään huonosti palavan materiaalin aiheuttamia savuhaittaongelmia ja mahdollisesti syntyviä myrkyllisiä savukaasupäästöjä.

Kiinteistökohtaisen lämmityskattiloiden käytöstä ja huollosta annetun määräyksen tavoitteena on ehkäistä kattiloiden väärinkäytön tai huollon laiminlyömissä aiheuttamia haju- ja savuhaittoja naapurustossa.

Rakennusten päästökorkeudesta ja ilmanpoiston sijoituksesta annetulla määräyksellä on tarkoitus vähentää liian matalan päästökorkeuden aiheuttamaa haittaa viihtyisyydelle, omaisuudelle ja terveydelle. Määräyksen merkitys korostuu etenkin taajaan asutuilla alueilla, missä on runsaasti pistemäisiä savukaasun päästölähteitä. Päästökorkeuden ja ilmanpoiston suunnittelussa tulee huomioida häiriintyvien kohteiden läheisyys, savun leviämistä estävät rakenteet sekä maaston ja kasvillisuuden ominaisuudet.

Taajama-alueilla puutarhajätteen tmv. avopoltto on kiellettyä. Haja-asutusalueilla vähäinen kuivien oksien ja risujen polttaminen on sallittua, jos siitä ei aiheudu haittaa ympäristölle tai naapurustolle. Tällöin edellytetään riittäviä suojaetäisyyksiä sekä polton ajoittamista sellaiseen ajankohtaan, että sääolosuhteet ovat polttamiselle otolliset.

30 §: RAKENNUS- JA PURKUTYÖT SEKÄ RAKENNUSTEN HUOLTO JA KUNNOSTUS

Kunnostus-, rakennus- sekä purkutöiden yhteydessä ympäristöön voi päästä ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavia päästöjä. Päästöt voivat aiheuttaa myös haittaa terveydelle ja viihtyisyydelle. Määräyksellä edellytetään riittävän tehokkaiden pölyntorjuntamenetelmien käyttöä em. haittojen vähentämiseksi.

Ulkona tapahtuvan hiekkapuhalluksen tai painepesun yhteydessä voi ilmaan, maaperään tai viemäriin joutua pölyä ja haitallisia aineita. Suojapeitteen tmv. pölyn leviämisen estävä rakenne on tarpeen ilman ja maaperän suojelun takia. Työkohteen laajuudesta ja työmenetelmästä riippuen myös nostolavan, siirtolavan, riipputelineen tai vastaavan käyttö voidaan hyväksyä. Julkisivut ja rakennustelinteet on peitettävä myös, mikäli asbestipitoisella pinnoitteella käsitellyjä julkisivuja pestään painepesulla, jossa paine on yli 60 bar tai pinnoite on hilseilevää. Rakennusten ulkopintoja käsiteltäessä ikkunat ja muut ulkoilma-aukot on tiivistettävä siten, että pölyn ja muiden haitallisten aineiden kulkeutuminen rakennuksen sisälle estetään. Tarvittaessa rakennuksen koneellinen ilmanvaihto on pysäytettävä työn ajaksi.

Työn jälkeinen siivousvelvollisuus estää ympäristön roskaantumista ja vähentää rakennus- ym. töiden aiheuttamaa viihtyisyshaittaa.

Rakennustyömaaliikenne voi aiheuttaa taajaan asutuilla alueilla runsaasti pölyhaittoja. Mikäli sadevesi ei riitä kuivina ajankohtina kastelemaan ajoväyliä, tulee ajoväylien pölyämistä vähentää kastelemalla.

31 §: KATUJEN, PIHOJEN JA YLEISTEN ALUEIDEN KUNNOSSA- JA PUHTAANAPITOON LIITTYVÄT TYÖT

Määräyksellä rajoitetaan päästöjä ilmaan etenkin keväisin, jolloin ilmanlaatu on usein huono katualueiden voimakkaan pölyämisen vuoksi. Mikäli pintoja kastellaan pölyämisen estämiseksi, tulee varmistua siitä, etteivät vedet tuki hulevesiviemäriä.

Käytöstä poistettu hiekoitushiekka on jätelain (646/2011) tarkoittamaa jätettä, jota ei jätelain 13 §:n nojalla saa hylätä. Käytetty hiekoitushiekka sisältää roskia, jolloin sen suunnittelematon varastointi ja käsittely voi aiheuttaa ympäristön roskaantumista, hulevesiviemäreiden tukkeutumista ja viihtyisyshaittaa.

JÄTTEIDEN JA KEMIKAALIEN KÄSITTELY

32 §: MAANALAISTEN ÖLJYSÄILIÖIDEN TARKASTAMINEN JA POISTAMINEN

Pohjavesialueilla sijaitsevien maanalaisten öljysäiliöiden tarkastamisessa noudatetaan KTM:n päätöksen (344/1983) mukaisia tarkastusvälejä. Muilla alueilla sijaitseville, yli 1,5 m³ kokoisille säiliöille suositellaan tarkastusta vähintään kymmenen vuoden välein. Määräyksellä pyritään korostamaan säiliön omistajan/haltijan vastuuta oman säiliönsä kunnon seuraamisesta. Säiliön kunnon säännöllisellä seuraamisella voidaan ennalta ehkäistä kemikaalivuotoja, jotka ovat seurausta laitteistojen huonosta kunnosta ja kulumisesta. Varsinkin maanalaiset öljysäiliöt ovat ikääntyessään riski ympäristölle, koska niiden mahdollisia vuotoja on vaikea havaita.

Uusien maanalaisten öljysäiliöiden sijoittamisen kieltäminen pohjavesialueilla on perusteltua pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Maanalaisten öljysäiliöiden poistaminen on perusteltua, jotta maaperään ei jää sellaisia säiliöitä, joista voi aiheutua maaperän tai ympäristön pilaantumista. Kun säiliö on poistettu käytöstä, se on jätelain tarkoittamaa jätettä, jota ei jätelain 13 §:n nojalla saa hylätä. Tämän johdosta säiliöt on ensisijaisesti poistettava maasta, mutta perustellusta syystä ne voidaan jättää maaperään, mikäli ne saadaan puhdistamalla haitattomaan muotoon. Mikäli maahan jätettävä säiliö voi aiheuttaa romahdusvaaran tai muun turvallisuusriskin, säiliön täyttäminen hiekalla on perusteltua.

Säiliö on käytöstä poistettu, kun sitä ei tarvita em. kemikaalien varastointiin.

33 §: VAARALLISTEN KEMIKAALIEN SÄILYTTÄMINEN

Tätä määräystä ei sovelleta, kun kyse on vähäisestä varastoinnista kotitaloudessa tai alkuperäispakkauksessa säilytetävän kemikaalin varastoinnista säilörehun tai tuoreviljan valmistusta varten.

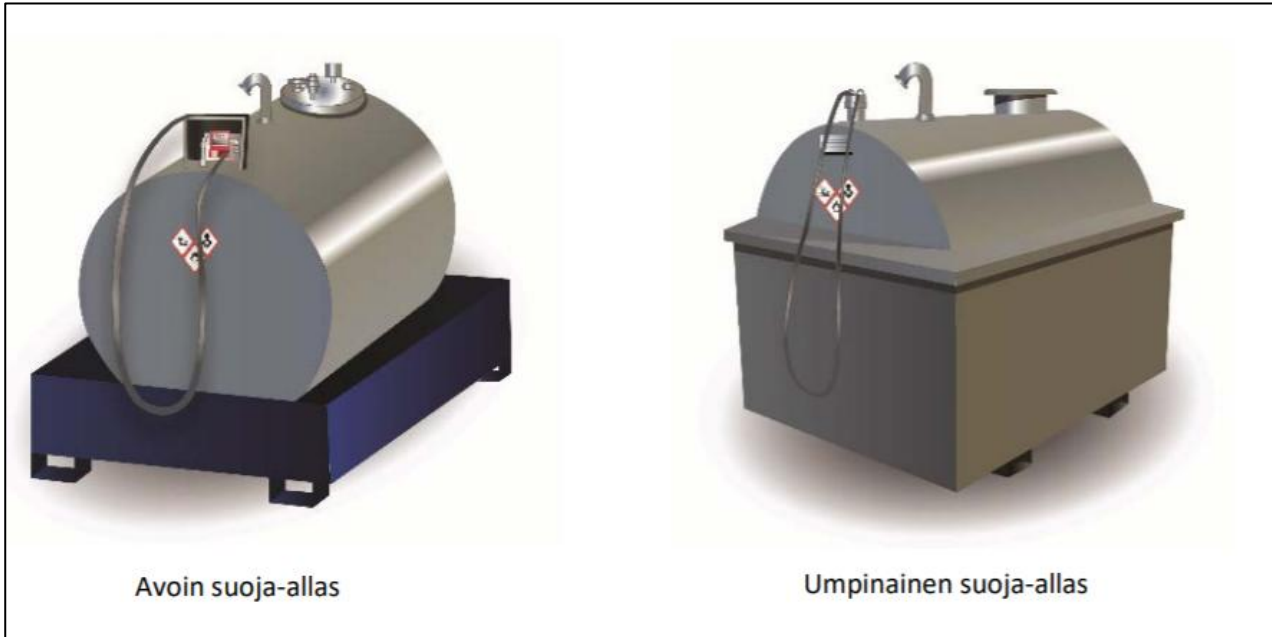
Vaarallisten kemikaalien säilyttämistä ja varastointia koskevilla määräyksillä ehkäistään maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen vaaraa mahdollisissa vuototilanteissa. Määräyksellä pyritään estämään kemikaalien käsittelyssä ja säilytyksessä tapahtuvat vuodot.

Vaaralliset kemikaalit tulee ensisijaisesti säilyttää tähän tarkoitukseen hyväksytyissä säiliöissä tai astioissa. Määräyksellä ehkäistään ympäristön pilaantumisen vaaraa tilanteissa, joissa kemikaaleja säilytetään säiliöissä tai astioissa, joita ei ole tarkoitettu vaarallisten kemikaalien säilyttämiseen. Tällöin vaarana on säiliön rapautuminen kemikaalin tai ulkoisten tekijöiden vaikutuksesta. Vähäisetkin kemikaalivuodot voivat aiheuttaa merkittävää ympäristön pilaantumista. Mikäli kemikaaleja päätyy viemäriin, voi jätevesien purkupaikalla aiheutua ympäristön pilaantumista. Kemikaalien ja vaarallisten jätteiden vuodot voivat tämän lisäksi aiheuttaa haittaa viemäriverkoston ja jätevedenpuhdistamon toiminnalle.

Kemikaaleja tulee säilyttää siten, että vuotojen havaitseminen ja poistaminen on mahdollista. Suljetuissa rakenteissa, kuten umpinaisissa suoja-altaissa tai kaksivaippaisten säiliöiden välitilassa varmin tapa valvoa mahdollisia vuotoja on vuodonilmaisien. Avonaisiin suoja-altaisiin sijoitettujen kemikaalisäiliöiden vuotojen valvontaa voidaan toteuttaa suoja-altaan säännöllisellä tarkkailulla.

Maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi on tarpeen määrätä kemikaalien säilytykseen käytettävien astioiden ja tilojen vuotojenhallinnan toteuttamisesta. Lähtökohtaisesti vuotojenhallinta tulee toteuttaa määräyksessä esitetyllä tavalla, mutta mikäli kemikaalien säilytyksestä uhkaa aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa, voi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antaa pilaantumisen ehkäisemiseksi välttämättömiä määräyksiä. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi kaksinkertaisen suojausrakenteen vaatimista.

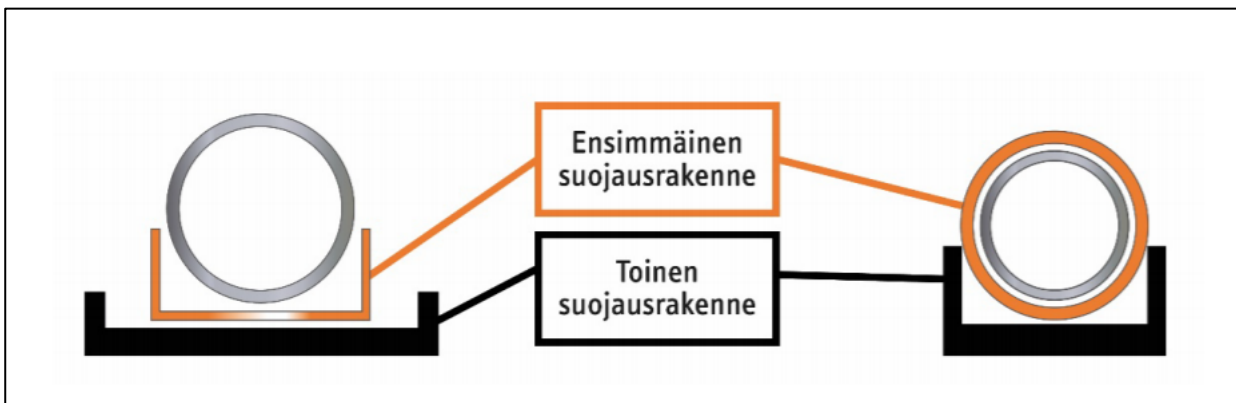
Umpinaisella suoja-altaalla tarkoitetaan säiliön yhteyteen tiiviisti asennettua vuodot pidättävää suojausrakennetta, johon sadevesien pääsy on estetty. Kyseessä voi olla esimerkiksi kiinteä valuma-allas tai muu vastaava rakenne. Vaihtoehtoisesti samaan lopputulokseen päästään asentamalla yksivaippainen säiliö suoja-altaaseen katoksen alle. Määräyksellä ehkäistään mahdollisten vuotojen sekoittumista esimerkiksi sadeveden kanssa, jolloin riskinä on suoja-altaan täyttyminen ja ylivuoto.

Kuva 1. Esimerkkikuvat suoja-altaista (Tukes, Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta, 2019).

Tiiviillä alustalla tarkoitetaan nestetiivistä alustaa tai rakennetta, joka kestää varastoivan kemikaalin vaikutusta vähintään kaksi vuorokautta (viikonlopun yli).

Pohjavesialueilla, vesistöjen ranta-alueilla ja alle 50 metrin etäisyydellä vesistöä vähäisemmästä uomasta tai valtaojasta sijaitsevilla alueilla (pilaantumiselle herkät alueet) kemikaalivuotojen hallinta tulee toteuttaa luotettavammin kuin muilla alueilla, mikäli vaarallisten aineiden käsittely ja varastointi ko. alueella on välttämätöntä. Tämän johdosta pilaantumiselle herkällä alueilla edellytetään kaksinkertaisen suojauksen vaatimusta siten, että ensisijainen ja toissijainen suojaus muodostavat aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet (Tukes, [Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta](#), 2019).

Kuva 2. Esimerkki kaksinkertaisesta suojausrakenteesta (Tukes, Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta, 2019).

Imeytysaineiden ja keräilyvälineiden saatavuus vähentää mahdollisesta kemikaalivuodosta aiheutuvia haittoja. Pieni määrä terveydelle tai ympäristölle vaarallista kemikaalia saattaa hallitsemattomasti ympäristöön päästessään aiheuttaa vakavan ympäristön pilaantumisen vaaran. Erityisen ongelmallisia ovat nestemäiset aineet, jotka voivat aineen ominaisuuksista riippuen imeytyä nopeasti maaperään ja kulkeutua veteen liuenneena kauaskin onnettomuuspaikalta.

Määräys säiliöiden ja varastojen lukitsemiseksi on tarpeen, jotta voidaan estää ilkivallasta mahdollisesti aiheutuvat kemikaalien vuodot ja ympäristön pilaantuminen.

34 §: TILAPÄINEN POLTTONESTEEN TÄYTTÖ- TAI JAKELUPAIKKA

Sellaiset polttonesteiden täyttö- ja jakelupisteet, joihin ei sovelleta nestemäisen polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista annettua valtioneuvoston asetusta (VNA 314/2020) aiheuttavat ympäristön pilaantumisen vaaraa, mikäli polttonesteitä tai öljyjä tai vastaavia aineita pääsee vuotamaan maaperään ja kulkeutumaan pohjaveeseen ja vesistöihin. Ympäristönsuojelumääräykset ovat tarpeen tällaisen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Tilapäisellä polttonesteen varastoinnilla tarkoitetaan enintään kuusi kuukautta kestävää toimintaa esimerkiksi työmailla tai kilpailuissa.

Määräys kemikaaleja läpäisemättömästä alustasta on tarpeen, jotta voidaan ehkäistä mahdollisesti esiintyvien vuotojen pääsy maaperään. Varastointi- ja tankkauspaikan valinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota maaperän laatuun, maastonmuotoihin, vuodon leviämistä mahdollistaviin ojiin ja läheisiin rakenteisiin. Varastoinnissa ja työkoneneen tankkauspaikalla voidaan käyttää myös siirrettäviä suoja-altaita.

Maastokohteissa turvallinen ratkaisu on käyttää suoja-altaalla varustettuja VAK-hyväksytyjä säiliöitä, jotka on tarkoitettu siirrettäviksi ja kestäväksi käsittelyä.

Määräys öljy- ja polttonestesäiliöiden ylitäytönestosta ja laponestosta on tarpeen huolimattomuudesta mahdollisesti aiheutuvien kemikaalivuotojen ehkäisemiseksi. Säiliön täyttöletkun ja siirtopumpun lukitseminen on tarpeen ilkivallasta mahdollisesti aiheutuvien kemikaalivuotojen ehkäisemiseksi.

Jakelupisteillä on oltava imeytysainetta mahdollisten suurempien vuotojen aiheuttaman ympäristön pilaantumisen rajoittamiseksi.

35 §: ERÄIDEN JÄTTEIDEN PIENIMUOTOINEN HYÖDYNTÄMINEN MAARAKENTAMISESSA

Määräystä sovelletaan vain MARA-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävään pienimuotoiseen maarakentamiseen, jolla tarkoitetaan esimerkiksi rakennuksen purkamisesta muodostuvien tiilien hyödyntämistä purkukiinteistön maarakentamisessa kiinteistönomistajan tai haltijan omana työnä. Ammattimainen jätteen hyödyntämisen on luonteeltaan selvästi tätä laajamittaisempaa ja sillä viitataan esimerkiksi laajojen kenttärakenteiden rakentamiseen tai betoni-jätteen laitosmaiseen käsittelyyn (murskausasemat) ennen maarakentamista, jolloin toiminta on usein luvanvaraista tai YSL 116 §:n nojalla rekisteröitävää. Jätteen hyödyntämistä voidaan pitää pienimuotoisena esimerkiksi silloin, kun hyödynnettävän jätteen määrä on alle 1000 t (betonin osalta alle 500 t).

Mikäli jätteen hyödyntäminen on em. laajamittaisempaa tai tapahtuu muodostumispaikan kiinteistön ulkopuolella, mutta toimintaan ei kuitenkaan sovelleta MARA-asetusta, tulee jätteen hyödyntämisestä tehdä ilmoitus ennen hankkeeseen ryhtymistä. Ilmoitus on vapaamuotoinen, mutta siitä on käytävä ilmi tiedot hyödyntäjästä, hyödyntämispaikasta, tehtävästä rakenteesta ja käytettävästä jätejakeesta. Määräys on tarpeen kohteen ja toiminnan valvomisen mahdollistamiseksi. Viranomaisella voi myös ilmoituksen saatuaan hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti (HL 8 §) tarvittaessa ohjeistaa hankkeeseen ryhtyvää hakemaan toiminnalle ympäristölupaa tai tekemään MARA-asetuksen mukaisen ilmoituksen Lupa- ja valvontavirastolle.

Jätteiden maaperään sijoittamisen kieltäminen pohjavesi- ja ranta-alueilla sekä talousvesikaivojen läheisyydessä on tarpeen pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Hyödynnetystä jättemateriaalista voi liueta maaperään ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita, jotka voivat kulkeutua pohjaveteen ja vesistöihin. Hyödynnetyksi aiotusta materiaalista on otettava näytteet haitta-ainepitoisuuksien selvittämiseksi ennen hyödyntämistä. Määräys on tarpeen jätteen hyödyntäjän selvilläolovelvollisuutta (YSL 6 §) ja viranomaisen valvontaa varten.

Maaperään sijoittamiselle on oltava kiinteistön omistajan tai haltijan suostumus ja jätteiden sijainti on merkittävä rakennuspiirroksiin tai muulla tavalla merkitä tiedoksi kiinteistön asiakirjoihin.

Määräys jätettä sisältävän rakennekerroksen peittämisestä ehkäisee jätteen leviämistä ja sille altistumista suoran kosketuksen kautta. Peittämätön jätekerros voi altistua eroosiolle esimerkiksi tuulen tai poikkeuksellisten sääolosuhteiden vuoksi, jolloin se voi aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa ja terveyshaittaa. Peittämisellä tarkoitetaan jätettä sisältävän rakenteen suojaamista pilaantumattomalla luonnon maa- tai kiviaineksella. Päälystämällä tarkoitetaan jätettä sisältävän rakenteen suojaamista asfaltilla tai muulla vastaavalla vettä heikosti läpäisevällä materiaalilla. Määräys päälystämisestä ja peittämisestä koskee maarakenteen koko elinkaarta, minkä johdosta rakenteen peittämissuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota rakenteelle aiheutuvaan kokonaiskuormitukseen ja -kulutukseen.